

Î N C H E I E R E

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând cererea depusă de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novîțchi cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Novîțchi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil și restabilirea dreptului la pensie,

c o n s t a t ă :

La 30 decembrie 2019, Iurie Novîțchi a depus cerere de chemare în judecată către Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei nr. 15/2019/12581 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Leova din 04 noiembrie 2019 de stabilire a pensiei de dizabilitate și restabilirea în drepturi la pensie în volum deplin.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă acțiunea.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 15 ianuarie 2021, Iurie Novîțchi a declarat apel împotriva hotărârii date de instanța de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin încheierea din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de recuzare înaintată judecătorilor Curții de Apel Chișinău Anatolie Minciuna, Ecaterina Palanciuc, Veronica Negru de către avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novîțchi.

Prin încheierea din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în prezenta cauză, fiind expediată în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novîțchi.

La 11 aprilie 2023, în adresa Curții de Apel Chișinău a fost remisă decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 65g/2022 din 04 aprilie 2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 22 alin. (1) lit. b) și a unor prevederi din articolul 44 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul

Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993 (pensia de dizabilitate a militarilor, a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne).

La 18 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice, avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novițchi a depus cerere cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă.

În motivarea acesteia a invocat că, întreaga componență a Curții de Apel Chișinău, nu poate participa la examinarea acestei cauze deoarece judecătorii au preconcepția că toate actele emise de Casa Națională de Asigurări Sociale sînt corecte și urmează a fi menținute, în special, actele ce vizează pensiile angajaților din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. În opinia solicitantului, practica actuală a Curții de Apel Chișinău, reprezintă atitudinea părtinitoare a judecătorilor Curții de Apel Chișinău în interesul autorității de stat. Mai mult, aceasta derivă inclusiv din rapiditatea examinării prezentei cauze de contencios administrativ.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea privind strămutarea cauzei spre examinare la o altă instanță de judecată egală în grad urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 191 alin. (4) din Codul administrativ, curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărîrilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Din dispozițiile art. 192 alin.(1) din Codul administrativ rezultă că, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecători.

Reieșind din prevederile art. 193 alin. (2) din Codul administrativ, curțile de apel, atît ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel sau recurs, soluționează acțiunile în contencios administrativ în complete formate din 3 judecători.

Conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Din materialele cauzei rezultă că, cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Novițchi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil și restabilirea dreptului la pensie, se află în procedura Curții de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel depusă de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novițchi împotriva hotărîrii din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Solicitând strămutarea cauzei de contencios administrativ la o altă instanță egală în grad, avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novițchi, a invocat drept temei existența unei bănuieli cu privire la nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău care ar putea fi știrbită de practica judiciară existentă pe această categorie de litigii.

Conform art. 198 alin. (1) din Codul administrativ, acțiunea în contencios

administrativ reținută spre examinare de către o instanță de judecată cu respectarea normelor de competență se soluționează de către aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.

La rândul său, alin. (3) al art. 198 din Codul administrativ statuează că, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre: a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Astfel, legiuitorul expres și imperativ a reglementat cazurile când poate fi dispusă strămutarea acțiunii în contencios administrativ de la instanța în a cărei competență este dată prin lege, la o altă instanță de același grad, și anume: când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Alte situații de strămutare a cauzei de contencios administrativ, în Codul administrativ nu sunt prevăzute. Or, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod, cu anumite excepții, care la caz nu se atestă.

Așadar, motivul (suspiciuni de imparțialitate) și temeiul legal (art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă) de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată de același grad, invocat de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novîțchi nu poate fi reținut. Or, Curtea Supremă de Justiție nu este îndreptățită să strămute o cauză de contencios administrativ (de la instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza), pentru suspiciune de imparțialitate, or, o asemenea practică ar fi de natură să învingă principiul imutabilității competenței jurisdicționale și teritoriale.

De altfel, din sensul logico-juridic al art. 198 alin. (3) din Codul administrativ, rezultă că, cauza poate fi strămutată la o altă instanță egală în grad doar în cazul în care, din motivul intervenirii unor circumstanțe întemeiate, a devenit imposibilă formarea unui complet de judecată.

La caz, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și formarea unui complet de judecată care să examineze în ordine de apel respectiva cauză de contencios administrativ.

Mai mult, aplicarea acestor temeuri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinvestire a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

Distinct, completul de judecată reține că, potrivit art. 37 din Codul administrativ, la îmfăptuirea controlului judecătoresc asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

La fel, completul de judecată reține că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în

contencios administrativ, garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, legiuitorul a prevăzut la art. 202 din Codul administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50 din același cod.

Or, după cum s-a reiterat supra, numai în situația când din motivul recuzării mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novițchi cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad.

În conformitate cu art. 198 alin. (3) și art. 230 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Iurie Novițchi, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Novițchi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil și restabilirea dreptului la pensie.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron